Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

11. června 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109/ES – Článek 12 – Vydání rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta – Skutečnosti, které je třeba vzít v úvahu – Vnitrostátního judikatura – Nezohlednění těchto skutečností – Slučitelnost – Směrnice 2001/40/ES – Vzájemné uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí – Relevance“

Ve věci C-448/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha, Španělsko) ze dne 15. května 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 12. června 2019, v řízení

WT

proti

Subdelegación del Gobierno en Guadalajara,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení S. Rodin, předseda senátu, M. Vilaras (zpravodaj), předseda čtvrtého senátu a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za WT A. García Herrerou a A. Abeijón Martínezem, abogados,

– za španělskou vládu původně M. J. García-Valdecasas Dorrego, poté S. Jiménez Garcíou, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi S. Pardo Quintillán a C. Cattabriga, jako zmocněnkyněmi,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: španělština.

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 12 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), ve spojení se směrnicí Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2001, L 149, s. 34; Zvl. vyd. 19/04, s. 107).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi WT a Subdelegación del Gobierno en Guadalajara (zastoupení vlády v provincii Guadalajara, Španělsko) ve věci rozhodnutí tohoto orgánu, kterým bylo nařízeno vyhoštění WT ze španělského území.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2003/109

3 Článek 12 směrnice 2003/109, nadepsaný „Ochrana proti vyhoštění“, v odstavcích 1 a 3 stanoví:

„1. Členské státy mohou učinit rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta pouze tehdy, představuje-li uvedená osoba skutečné a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.

[…]

3. Než učiní rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta, přihlédnou členské státy k těmto faktorům:

a) délka pobytu na jejich území;

b) věk dané osoby;

c) následky pro danou osobu a její rodinné příslušníky;

d) vazby se zemí pobytu nebo neexistence vazeb se zemí původu.“

Směrnice 2001/40

4 Z článku 1 odst. 1 směrnice 2001/40 vyplývá, že jejím účelem je umožnit uznání rozhodnutí o vyhoštění vydané příslušným orgánem jednoho členského státu vůči státnímu příslušníkovi třetí země, který se nachází na území jiného členského státu.

5 Článek 3 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Vyhoštění podle článku 1 zahrnuje tyto případy:

a) státní příslušník třetí země je předmětem rozhodnutí o vyhoštění založeném na závažné a skutečné hrozbě veřejnému pořádku nebo ochraně a bezpečnosti státu, učiněného v těchto případech:

– státního příslušník třetí země byl odsouzen vydávajícím členským státem za trestný čin, za který lze udělit trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku,

[…]“

Španělské právo

6 Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (základní zákon 4/2000 o právech a svobodách cizinců ve Španělsku a jejich společenské integraci) ze dne 11. ledna 2000 (BOE č. 10 ze dne 12. ledna 2000, s. 1139), ve znění použitelném na spor ve věci v původním řízení (dále jen „zákon 4/2000“), v hlavě III upravuje „trestné činy v oblasti cizineckého práva a příslušné sankce“.

7 Článek 57, který je součástí této hlavy, zní takto:

„1. Pokud jsou pachateli trestných činů cizinci a dané jednání lze označit za ‚velmi závažné‘ nebo ‚závažné‘ ve smyslu čl. 53 odst. 1 písm. a), b), c), d) a f) tohoto základního zákona, lze se zřetelem k zásadě proporcionality namísto pokuty uložit vyhoštění ze španělského území, a to v příslušném správním řízení a prostřednictvím rozhodnutí, v němž jsou hodnoceny skutky naplňující znaky skutkové podstaty trestného činu.

2. Důvodem vyhoštění je po prošetření věci i to, že cizinec byl odsouzen ve Španělsku nebo v jiné zemi za úmyslné protiprávní jednání, které je [ve Španělsku] kvalifikováno jako trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody v trvání déle než jeden rok, ledaže došlo k výmazu trestních záznamů z rejstříku trestů.

[…]

5. Sankci vyhoštění nelze uložit cizincům, ledaže spáchali trestný čin uvedený v čl. 54 odst. 1 písm. a), nebo spáchali opakovaně, během jednoho roku, trestný čin téže povahy, za který lze uložit sankci vyhoštění, kteří jsou v těchto situacích:

[…]

b) Dlouhodobě pobývající rezidenti. Před vydáním rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta musí být přihlédnuto k délce jeho pobytu ve Španělsku a vazbám, které si vytvořil [ke Španělsku], jeho věku, následkům pro dotyčného a jeho rodinné příslušníky a vazbám se zemí, do které bude vyhoštěn.

[…]“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 WT je marocký státní příslušník, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu ve Španělsku. Dne 22. února 2016, kdy se dostavil k příslušným policejním orgánům, aby splnil formality spojené s jeho postavením cizince, policejní úředník zjistil, že WT byl v letech 2011 až 2014 odsouzen k několika trestům, mezi nimi zejména ke třem trestům odnětí svobody delším než jeden rok. V důsledku toho bylo vůči WT zahájeno správní řízení o vyhoštění, v jehož rámci byl WT vyslechnut.

9 WT zejména tvrdil, že jeho předchozí odsouzení za trestné činy nemohou sama o sobě odůvodnit jeho vyhoštění ze španělského území a že vzhledem k tomu, že v tomto členském státě pobývá více než deset let, je začleněn do španělské společnosti, jejíž kultuře se již přizpůsobil. WT uvedl, že právě v této zemi má vazby rodinné a profesní povahy.

10 Dne 26. dubna 2016 vydalo zastoupení vlády v provincii Guadalajara rozhodnutí nařizující vyhoštění WT ze španělského území, jelikož mělo za to, že podmínky uplatnění důvodu vyhoštění uvedeného v čl. 57 odst. 2 zákona 4/2000 byly v případě WT splněny.

11 WT podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara (provinciální správní soud č. 1 v Guadalajaře, Španělsko). Na podporu své žaloby WT v podstatě zopakoval stejné argumenty, jaké předložil v průběhu správního řízení.

12 Rozsudkem ze dne 3. července 2017 Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara (provinciální správní soud č. 1 v Guadalajaře) zamítl žalobu WT jako neopodstatněnou. WT podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu, Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha, Španělsko), přičemž se dovolával porušení článku 12 směrnice 2003/109.

13 V žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud zmiňuje dva rozsudky Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 19. a 27. února 2019, v nichž posledně uvedený soud s odkazem zejména na čl. 3 odst. 1 písm. a) první odrážku směrnice 2001/40 rozhodl, že je třeba automaticky vyhostit cizince, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty a kteří byli odsouzeni za úmyslné trestné činy, za které lze uložit trest odnětí svobody delší než jeden rok, podle čl. 57 odst. 2 zákona 4/2000, aniž uvedený soud použil odstavec 5 tohoto článku.

14 Předkládající soud, který uvádí, že je vázán judikaturou Tribunal Supremo (Nejvyšší soud), má za to, že výše uvedené rozsudky Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) jsou neslučitelné s ustanoveními směrnice 2003/109, jak byla vyložena Soudním dvorem v jeho rozsudcích ze dne 8. prosince 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809), a ze dne 7. prosince 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949). Uvedená judikatura Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) se opírá o směrnici 2001/40, která má čistě procesní povahu, a vyvozuje z ní závěry, které jsou podle předkládajícího soudu z právního hlediska podle všeho nesprávné.

15 Článek 3 odst. 1 písm. a) první odrážka směrnice 2001/40 podle předkládajícího soudu totiž pouze stanoví, že rozhodnutí o vyhoštění založené na vážné a skutečné hrozbě veřejnému pořádku nebo ochraně a bezpečnosti státu je vykonatelné v jiném členském státě než ve státě jeho vydání, zejména pokud bylo vydáno na základě odsouzení státního příslušníka dotčené třetí země členským státem, který rozhodnutí vydal, za trestný čin, za který lze udělit trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku. Naproti tomu toto ustanovení neupravuje okolnosti, za kterých může být takové rozhodnutí vydáno.

16 Za těchto podmínek se Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 12 směrnice […] 2003/109[…], jakož i – mimo jiné – rozsudky Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011 Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809), a ze dne 7. prosince 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), takovému výkladu, jako je výklad zvolený v rozsudcích Tribunal Supremo [(Nejvyšší soud)] č. 191/2019 ze dne 19. února 2019, kasační opravný prostředek 5607/2017 (ES:TS:2019:580), a č. 257/2019 ze dne 27. února 2019, kasační opravný prostředek 5809/2017 (ES:TS:2019:663), podle něhož lze výkladem směrnice [2001/40] dospět k závěru, že jakýkoli státní příslušník třetí země, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a který se dopustil trestného činu, za nějž lze uložit trest [odnětí svobody] v délce nejméně jednoho roku, může a musí být ‚automaticky' vyhoštěn, to znamená [bez] nutnosti provést jakékoliv posouzení skutečné a aktuální hrozby, kterou tento státní příslušník představuje, a osobních, rodinných, sociálních a pracovních poměrů uvedených ve směrnici [2003/109]?"

K předběžné otázce

17 Vzhledem k tomu, že předkládající soud v předběžné otázce zmiňuje dva rozsudky Tribunal Supremo (Nejvyšší soud), je třeba nejprve připomenout, že i když Soudnímu dvoru nepřísluší, aby v rámci řízení o předběžné otázce rozhodoval o slučitelnosti vnitrostátních právních norem, včetně těch zakotvených judikaturou, s právními normami Unie, má Soudní dvůr pravomoc poskytnout předkládajícímu soudu veškeré informace k výkladu v rámci unijního práva, které mohou předkládajícímu soudu umožnit, aby posoudil takovou slučitelnost pro účely rozhodnutí ve věci, jež mu byla předložena (rozsudek ze dne 26. ledna 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, bod 23 a citovaná judikatura).

18 Z toho vyplývá, že Soudnímu dvoru v rámci projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nepřísluší určovat, zda výklad, který provedl předkládající soud, pokud jde o rozsudky Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) citované předkládajícím soudem v této žádosti, je správný, ani zda tyto rozsudky porušují unijní právo. Naproti tomu Soudnímu dvoru přísluší, aby předkládajícímu soudu sdělil, zda článek 12 směrnice 2003/109 brání vnitrostátní judikatuře, která má dopad, který předkládající soud přisuzuje výše uvedeným rozsudkům Tribunal Supremo (Nejvyšší soud).

19 V důsledku toho je třeba mít za to, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 12 směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která tak, jak je vykládána vnitrostátní judikaturou s odkazem na směrnici 2001/40, stanoví vyhoštění každého státního příslušníka třetí země, který je držitelem dlouhodobého povolení k pobytu a který spáchal trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku, aniž je nutné zkoumat, zda tento státní příslušník třetí země představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost, a zohlednit délku jeho pobytu na území tohoto členského státu, jeho věk, následky pro dotyčného a jeho rodinné příslušníky, jakož i vazby s členským státem pobytu nebo neexistenci vazeb se zemí původu.

20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr v bodě 29 rozsudku ze dne 7. prosince 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), v odpovědi na otázku španělského soudu, kterému byla předložena věc týkající se téhož ustanovení španělského práva, jako je ustanovení uvedené předkládajícím soudem v projednávané věci, rozhodl, že článek 12 směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě členského státu, která tak, jak je vykládána částí soudů tohoto státu, nestanoví uplatnění podmínek ochrany proti vyhoštění státního příslušníka třetího státu, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem, u všech správních rozhodnutí o vyhoštění nezávisle na právní povaze nebo formě tohoto opatření.

21 Z bodů 25 až 27 tohoto rozsudku Soudního dvora tak v podstatě vyplývá, že článek 12 směrnice 2003/109 brání tomu, aby členský stát vydal rozhodnutí o vyhoštění vůči státnímu příslušníkovi třetí země, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem, a to pouze na základě toho, že byl v minulosti odsouzen za trestné činy, aniž určí, zda tento státní příslušník třetí země představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost tohoto členského státu, či zohlední jednotlivé skutečnosti vyjmenované v odstavci 3 tohoto článku, a sice délku jeho pobytu na území uvedeného členského státu, jeho věk, následky vyhoštění pro dotyčného a jeho rodinné příslušníky, jakož i vazby této osoby se zemí pobytu nebo neexistenci vazeb se zemí původu.

22 Ustanovení směrnice 2001/40 nemohou odůvodnit odlišný výklad článku 12 směrnice 2003/109.

23 Jak ve svých vyjádřeních v podstatě uvedla Evropská komise, z článku 1 odst. 1 směrnice 2001/40 vyplývá, že jejím účelem je umožnit, aby jeden členský stát uznal rozhodnutí o vyhoštění vydané příslušným orgánem druhého členského státu vůči státnímu příslušníkovi třetí země, který se nachází na území prvního členského státu.

24 Tato směrnice tedy neupravuje podmínky, za nichž členský stát vydá takové rozhodnutí vůči státnímu příslušníkovi třetí země, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem a který se nachází na jeho vlastním území.

25 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 12 směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která tak, jak je vykládána vnitrostátní judikaturou s odkazem na směrnici 2001/40, stanoví vyhoštění každého státního příslušníka třetí země, který je držitelem dlouhodobého povolení k pobytu a který spáchal trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku, aniž je nutné zkoumat, zda tento státní příslušník třetí země představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost, a zohlednit délku jeho pobytu na území tohoto členského státu, jeho věk, následky pro dotyčného a jeho rodinné příslušníky, jakož i jeho vazby s členským státem pobytu nebo neexistenci vazeb se zemí původu.

K nákladům řízení

26 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Článek 12 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která tak, jak je vykládána vnitrostátní judikaturou s odkazem na směrnici Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí stanoví vyhoštění každého státního příslušníka třetí země, který je držitelem dlouhodobého povolení k pobytu a který spáchal trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku, aniž je nutné zkoumat, zda tento státní příslušník třetí země představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost, a zohlednit délku jeho pobytu na území tohoto členského státu, jeho věk, následky pro dotyčného a jeho rodinné příslušníky, jakož i jeho vazby s členským státem pobytu nebo neexistenci vazeb se zemí původu.

Podpisy.